

PESNITEV O POHODU IGORJEVEM

Prevedel: Mirko Avsenak

Izdala : Mladinska knjiga v Ljubljani 1968

Knji nica Kondor

Delo spada v rusko knji evnost, ki je nastala nekako v 11.stoletju potem ko so Rusi leta 998 sprejeli kr anstvo. Spo etka so v tej knji evnosti prevladovali prevodi bizantinskih tekstov. Ve ina teh je bila namenjena potrebam cerkve. Ljudska epika in vojne povesti so mo no vplivale na znameniti ep 'Slovo o polku Igorjevem', ki ga znanost sicer uvr a v umetno, pisano knji evnost. Leta 1800 je iz la prva izdaja staroruskega epa, ki ima pomen rokopisnega dela, ker je edini rokopisni zbornik, v katerem se je nahajal ep, leta 1812 zgorel v znanem moskovskem po aru. Spo etka so bili seveda vsi prepri ani da so na li originalen srednjeve ki ep. Ker pa je rokopis zgorel, so se e v 20 letih preteklega stoletja oglasili nekateri strokovnjaki z domnevo, da gre za ponaredbo. Dvomi so se predvsem opirali na dejstvo, da je ta umetnina nekam osamljena in da po svojem umetni kem pomenu mo no prekasa vse, kar je bilo tedaj ustvarjenega.Imena avtorja ne poznamo. Spri o orisa dogodkov in poznavanja razmer v takratni Rusiji demnevamo, da je bil sodobnik opisanega dogajanja.

Letopisi in drugi spomeniki ruske knji evnosti in pismenosti tistega asa pri ajo, da pesnitev sloni na resni nih zgodovinskih dejstvih ter odra a resni ne razmere, ki so vladale v ju nih ruskih pokrajinah v zadnjih destlejih 12. stoletja. Sredi e teh pokrajin je bil Kijev, kjer je vladal veliki knez, poglavar vseh ruskih knezov. Knezi, ki so vladali v posameznih pokrajinah, so se edalje pogosteje borili med seboj za nadoblast in ozemlje. Ti boji so mo no oslabili rusko dr avo. Zato so Polovci s svojo konjenico pogosto vdiral i globoko na rusko ozemlje, plenili ter po igali vasi in mesta in pobijali prebivalstvo. Po pripovedovanju se je mladi knez Igor odpravil nad Polovce. O tem pa ni obvestil svojega fevdalnega gospoda, kijevskega kneza Svjatoslava ter si tako ni zagotovil u inkovite pomo i. Pogumni, a nepremi ljeni Igor je namre prej, kakor marsikateri lan njegove rodbine, skupaj s Polovci pusto il ruske pokrajine. Zdaj se je o itno skesal svojega po etja ter si hotel oprati ast s posebno pogumnim dejanjem. Sklenil je, da bo sam ob podpori brata Vsevoloda iztrgal Polovcem neko rusko mesto Tmutorokanj ter tako priboril Rusom dostop do rnega morja. Pomladi 1185 so malo tevilne ruske ete od le nad Polovce. Ko so prodrli globoko v nezavarovano stepe, so do iveli son ni mrk, kar so imeli za slabo znamenje. Igorju so svetovali, naj se raj i vrne, vendar ni privolil, reko , da bi se s tem osramotil. Ukazal je, naj Polovce napadejo.Spo etka je Igor zmagoval, vendar so Polovci e naslednji dan zbrali velikansko vojsko in navalili na njegove ete.Igor je bil premagan, ranjen in ujet skupaj z bratom in sinom ter pre ivelimi vojaki. Ta as je Svjatoslav ele zbiral ete. Uspelo mu je z zbrano vojsko odbiti napade na glavna ruska mesta, vendar so bile cele pokrajine opusto ene. Pozneje je Igorju uspelo zbe ati iz ujetni tva ter se prebiti v svojo kne evino, kamor so se potem vrnili tudi njegov sin, ki se je o enil s h erko polovskega kana Kon aka, in drugi ujetniki.

Pesnitev se za enja kot neposreden nagovor poslu alcem. Juna ke pesmi so namre tedaj pogosto peli oziroma recitirali. Avtor se spominja znamenitega Bojana, ki je slavil zmage knezov. Tako avtor e na za etku, ko dolo a svoj umetni ki postopek, vzporeja prej njo slavo domovine, ki ji grozi zdaj. S tem je dolo en osnovni ton pesnitve - temne slutnje poraza in nesre e. Na videz je pesnitev kompozicijsko neenotna. Pesnik govori zdaj o slavni preteklosti, zdaj o te ki sedanjosti.

Za pesnikov umetni ki postopek je zna ilno, da boja ne opisuje natan no in dosledno, marve le nakazuje dogajanje s prispodobami: "zlomiti bojno kopje"... Te prispodobе ustrezajo tedanji vojni simboliki in hkrati tudi simboliki ljudske pesmi. Pesnik je lahko takoj nato spregovoril o odmevih na tragedijo Igorjeve vojske. To so izrazito liri ni vlo ki, med katerimi je najzanemivej a alostinka Igorjeve ene Jaroslavne. Zgrajena je po vzoru ljudskih alostink. Stil in jezik pesnitve pri ata o njeni povezanosti s folkloro, hkrati pa tudi s tedanjim ivljenjem. Avtor rabi negativne prispodobе in paralelizme. Zelo pogosti so simboli, ki jih pesnik jemlje ve inoma s podro ja vojskovanja. Veliko vlogo imajo tudi prispodobе narave. Junakom je lahko naklonjena (drevesa in ivali pomagajo Igorju pri begu) ali pa sovra na (veter nosi pu ice Polovcev proti ruskim etam). Ljudje se pogovarjajo z naravo, pesnik primerja svoje junake z ivalmi: Igor - sokol, Vsevolod - hrabri tur. Za pesnitev je zna ilen zelo raznolik ritem. Take ritmi no - sintakti ne enote so zdaj kratke, ko izrazajo dramati no napetost dogajanja, zdaj iroko melodi ne v lirskih odstavkih. Pogosti so neke vrste refreni, enaki za etki in ritmi no ponavljajo a se zgradba stavkov.

Glavni nosilci dejanja:

Igor - eden najimenitnej ih ruskih vladarjev in predstavnikov vite tva 20. stoletja
Bojan - ruski pesnik, pevec in godec, predhodnik avtorja epa
Vsevolod - Igorjev brat in knez v Trubcevsku

Pesnitev o pohodu Igorjevem je zelo harmoni na in svojevrstna umetnina, ki je ne moremo dokon no uvrstiti v nobeno tedaj znano literarno zvrst in ki prav zaradi svoje izvirosti u inkuje estetsko tudi danes.